

Гурткова та позакласна робота як ефективний засіб формування екологічно-технологічної культури учнів старшої школи

Анотація. У статті розглядається роль гурткової та позакласної роботи у формуванні екологічно-технологічної культури учнів старшої школи. Аналізуються основні форми та методи організації цієї роботи, а також її вплив на розвиток екологічної свідомості та технологічних компетентностей учнів.

Ключові слова: гурткова робота, позакласна робота, екологічно-технологічна культура, учні старшої школи, екологічна свідомість, технологічні компетентності.

Abstract. The article examines the role of extracurricular and extracurricular activities in the formation of ecological and technological culture of high school students. The main forms and methods of organizing this work, as well as its impact on the development of ecological awareness and technological competence of students are analyzed.

Keywords: extracurricular activities, extracurricular activities, ecological and technological culture, high school students, ecological awareness, technological competence.

Сучасний світ стикається з численними екологічними проблемами, які вимагають від людства не лише усвідомлення їхньої важливості, але й активних дій для їхнього вирішення. У цьому контексті формування екологічно-технологічної культури у молодого покоління стає надзвичайно важливим завданням.

Екологічно-технологічна культура полягає у поєднанні екологічної свідомості з технологічними знаннями, які дозволяють користуватися технологіями для сталого розвитку та охорони навколишнього середовища. Це стосується, зокрема, екологічної обізнаності та технологічної компетентності. Екологічна обізнаність – це знання про природу, її цінність і необхідність захисту. Технологічна компетентність – це вміння користуватися новітніми інструментами та засобами для вирішення екологічних завдань [1; 2].

Шкільна гурткова та позакласна робота відіграють важливу роль у даному процесі, оскільки допомагають учням не лише засвоювати теоретичні знання, але й використовувати їх у практиці, розвивати необхідні компетенції. Позакласна робота включає в себе активності, що відбуваються поза стандартним учбовим процесом, такі як клуби, наукові гуртки, проекти, конкурси і т. д. Це добровільні, інтерес-орієнтовані види діяльності, які сприяють розвитку творчих здібностей, соціальних навичок та професійних компетенцій. Позакласна робота є важливим доповненням до формального навчання, оскільки вона допомагає учням набувати нові знання через практичну діяльність. Більше того, це допомагає розвивати критичне мислення, ініціативу, навички командної роботи. У контексті екологічно-технологічної культури, вони допоможуть сформувати відповідальне ставлення до природи розуміння ролі технологій у її збереженні.

Гурткова та позакласна робота з екологічно-технологічного напрямку може включати різноманітні форми та методи, такі як:

1. Екологічні проекти: участь у проектах, спрямованих на вирішення конкретних екологічних проблем, дозволяє учням розвивати навички дослідження, аналізу та практичного застосування знань.

2. Технологічні гуртки: робота в гуртках робототехніки, моделювання, програмування тощо сприяє розвитку технологічних компетентностей та інженерного мислення.

3. Екскурсії та виїзні заняття: відвідування природних заповідників, екологічних центрів, технологічних підприємств дозволяє учням побачити на власні очі взаємозв'язок між екологією та технологіями.

4. Інтерактивні ігри та квести: використання ігрових методів навчання сприяє активному залученню учнів до процесу пізнання та розвитку їхньої екологічної свідомості.

5. Участь у екологічних акціях та кампаніях: залучення учнів до практичних дій, таких як прибирання території, озеленення, сортування відходів, формує їхню активну громадянську позицію [3; 4].

Гурткова та позакласна робота має значний вплив на формування екологічно-технологічної культури учнів старшої школи:

–розвиває екологічну свідомість: учні усвідомлюють важливість збереження довкілля, розуміють причини та наслідки екологічних проблем, формують відповідальне ставлення до природи.

–формує технологічні компетентності: учні опановують необхідні знання та навички для використання сучасних технологій у вирішенні екологічних завдань, розвивають інженерне мислення та творчі здібності.

–виховує активну громадянську позицію: учні беруть участь у практичних діях, спрямованих на покращення стану довкілля, усвідомлюють свою відповідальність за майбутнє планети.

–сприяє професійному самовизначенню: участь у гуртках та позакласних заходах допомагає учням визначитися з вибором майбутньої професії, пов'язаної з екологією та технологіями [4; 5].

Гурткова та позакласна робота є ефективним засобом формування екологічно-технологічної культури учнів старшої школи. Вона сприяє розвитку екологічної свідомості, технологічних компетентностей та активної громадянської позиції учнів, готуючи їх до життя в сучасному світі. Через практичні проекти, використання сучасних технологій та інтерактивні методи учні розвивають навички, необхідні для сталого розвитку. Рекомендується розширювати такі активності, залучаючи більше партнерства та інноваційних підходів, щоб забезпечити глибше розуміння та відповідальність за довкілля.

Список використаних джерел:

1. Білявський Г. О., Фурдуй Р. С. Екологічна етика: навч. посібник. Київ : Либідь, 2002. 224 с.

2. Коваленко В. М. Екологічна освіта і виховання учнівської молоді : навч.-метод. посібник. Київ : Видавничий дім «Слово», 2003. 248 с.

3. Мороз І. І. Екологічне виховання учнівської молоді: теоретичні та методичні аспекти: Монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. 386 с.

4. Новації позашкільної освіти: зб. методичних матеріалів з еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти. Київ : НЕНЦ, 2022. 146 с.

Ткачук С. І., Коберник О. М. Основи теорії технологічної освіти : навчальний посібник. Умань : Видавничо-поліграфічний